

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2000-2001

14 juni 2001

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GELIJKE KANSEN

Interpellatie van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de welzijns- en gezondheidsvoorzieningen voor asielzoekers en mensen zonder papieren

Met redenen omklede moties

Vraag om uitleg van mevrouw Marijke Dillen tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over preventie van HIV-besmetting

Vraag om uitleg van de heer Jan Roegiers tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over het uitblijven van de voorschotten voor de LOGO's

Vraag om uitleg van mevrouw Trees Merckx-Van Goey tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de drugspreventie en de samenwerking met de federale overheid betreffende de drugsnota

Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen

Donderdag 14 juni 2001

VOORZITTER : **Mevrouw Patricia Ceysens**

– *De interpellatie wordt gehouden om 14.15 uur.*

Interpellatie van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de welzijns- en gezondheidsvoorzieningen voor asielzoekers en mensen zonder papieren

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van mevrouw Van Cleuvenbergen tot mevrouw Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de welzijns- en gezondheidsvoorzieningen voor asielzoekers en mensen zonder papieren.

Mevrouw van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, deze problematiek is de jongste weken in een stroomversnelling terechtgekomen. De problematiek dateert niet van dit jaar en daarom verwijs ik onmiddellijk naar een aantal van mijn vroegere schriftelijke vragen daarover. Iemand die meer over het onderwerp wil weten, kan daarin lezen hoe de Vlaamse regering op de toegankelijkheid van haar diensten let.

Tijdens de vorige legislatuur keurden wij in dit parlement een motie goed waarin we de Vlaamse regering vroegen om de bestaande welzijns- en gezondheidsvoorzieningen bestemd voor opvang van mensen in nood, echt open te stellen voor mensen zonder papieren. We hadden immers vastgesteld dat die mensen daar niet altijd terecht konden, onder andere omdat die voorzieningen niet altijd de noodzakelijke kostenvergoeding kregen. Toen heeft men tegen het einde van de vorige legislatuur beloofd een inventariserend onderzoek over deze problematiek uit te voeren. Het onderzoek zou meer bepaald betrekking hebben op de financie-

ring van mensen in nood die een beroep doen op de welzijns- en gezondheidssector.

We stellen nu vast dat onder meer in het algemeen welzijnswerk veel daklozen zonder papieren worden opgevangen. Dat werd vorige week bevestigd op een persconferentie van het algemeen welzijnswerk. In het jaar 2000 waren het er 400. Daartegenover staat dat de CAW's 2000 aanvragen ontvingen. Heel veel aanvragen zijn dus geweigerd of werden later overbodig. Over dat laatste kan ik me echter niet uitspreken. In tegenstelling tot andere thuislozen die steeds bij de CAW's terecht kunnen en geen inkomen hebben, kunnen de mensen zonder papieren niet altijd een beroep doen op de bevoegde OCMW's voor een tussenkomst in de dagprijs. Die dagprijs bedraagt 779 frank voor personen die ouder zijn dan 12 jaar en 480 frank voor personen tot 12 jaar.

In het overzicht van Kind en Gezin met de cijfergegevens uit 'Het kind in Vlaanderen' is mij opgevallen hoeveel minderjarige kinderen er zijn onder de asielzoekers. De cijfers voor 2000 waren nog niet beschikbaar, maar voor 1999 waren er 11.398 minderjarige kinderen van asielzoekende ouderen. Ik zeg niet dat die allemaal echt dakloos zijn. In 2000 waren er 759 minderjarige onverzorgde asielzoekers. Gisteren las ik in de pers dat het merendeel van de minderjarigen, namelijk bijna 40 procent, uit de asielcentra verdwijnen. Het gaat daarbij vooral om jongens. Dat zijn potentiële klanten voor de CAW's en de rest van de sector. Het probleem is dus zeer actueel, ook wat de kinderen betreft.

Tijdens de vorige legislatuur heeft men een aantal stappen gezet en zijn er afspraken tussen het federale en het Vlaamse niveau gemaakt. De genomen stappen zijn echter niet tot een goed einde gebracht. Naar aanleiding van de begrotingsbesprekingen heeft de minister trouwens zelf al gezegd dat ze een akkoord heeft met het federale niveau over de financiering van sommige van die zaken.

Van Cleuvenbergen

Daarnaast was er echter ook een werkgroep aangeuid die de toegang tot de gezondheids- en de welzijnssector voor migranten, armen en mensen zonder papieren zou onderzoeken. Die werkgroep heeft een tijdje stilgelegen en misschien is er daarvoor zo weinig gebeurd.

Mevrouw de minister, er was in middelen voorzien, maar die zijn nu overgeheveld naar armoedecongressen. De vraag blijft dus wat er in de toekomst inhoudelijk en op financieel vlak zal gebeuren. Op de persconferentie van het Steunpunt Algemeen Welzijnswerk suggereerde men een oplossing. Vermits er geen regeling is voor de opvangkosten, betalen de centra die meestal zelf uit het werkingsbudget. Voorts wordt ook het verblijf tot het strikte minimum beperkt. Daarnaast is het voor mij duidelijk dat een aantal mensen gewoon wordt geweigerd. Dat kan in principe niet, want het gaat om een gesubsidieerde dienst. Op de persconferentie stelde men echter voor om een fonds op te richten als structurele oplossing voor het probleem van de opvangkosten. Het fonds zou bedoeld zijn voor hulpbehoevenden die de opvangkosten niet zelf kunnen betalen en die ook de bestaande regelingen met de OCMW's niet kunnen inroepen. Een van de werkingsprincipes zou zijn dat er een dagprijs wordt bepaald en een dienstenpakket dat daar tegenover staat. De regelingen met de OCMW's kunnen worden overgenomen. Men kan bovendien een termijn bepalen voor de verblijfsduur. Het fonds zou enkel mogen worden gebruikt als alle andere mogelijkheden zijn uitgeput. Bovendien moet er een werkwijze komen voor de administratieve afhandeling en voor het beheer.

Het Steunpunt Algemeen Welzijnswerk zegt dat men in de huidige opvangcapaciteit 224 plaatsen kan reserveren voor de opvang van mensen zonder wettige verblijfplaats. Ik heb wel gelezen dat er geen evenwichtige regionale spreiding is en dat men voor bepaalde regio's met dat aantal plaatsen nog niet genoeg capaciteit ter beschikking heeft. Indien al die opvangplaatsen voortdurend bezet zouden zijn, gaat het over 81.760 overnachtingen. Meestal rekent men echter met een bezettingsgraad van 80 percent en zo komt men tot de kostprijs van 40 miljoen frank voor volwassenen en 6 miljoen frank voor kinderen. Het gaat dus om 46 miljoen frank in het totaal. Deze bedragen zijn zinvol, omdat ze als uitgangspunt kunnen dienen voor afspraken met de federale overheid.

De cijfers hebben betrekking op het algemeen welzijnswerk, maar we kunnen dezelfde vragen stellen

voor de andere sectoren uit de gezondheids- en de welzijnssector. Zo is er bijvoorbeeld de dringende geneeskundige hulpverlening. Die materie is federaal, maar wat is dringende geneeskundige hulpverlening eigenlijk? Vanmorgen hebben we het over de psychiatrie gehad. Opname en behandeling in een centrum voor geestelijke gezondheidszorg kunnen onder dringende geneeskundige hulpverlening vallen. Meestal is die hulpverlening gratis. Als men echter een grote toeloop van mensen uit de doelgroep krijgt, is het werkingsbudget op.

Er zijn ook andere diensten waarvan mensen zonder papieren en migranten in het algemeen heel weinig gebruik maken, omdat ze ze niet kennen of omdat er een financiële drempel is. Daarom stel ik deze vragen. Heeft de minister zelf al contact opgenomen met andere verantwoordelijken om naar oplossingen te zoeken? Heeft de minister bijkomende gegevens over het gebrek aan opvangmogelijkheden voor asielzoekers en mensen zonder papieren in de welzijns- en gezondheidsvoorzieningen? Heeft de minister informatie over de financiering? Welke maatregelen zijn mogelijk op korte en lange termijn vanuit het Vlaams niveau?

De voorzitter : Mevrouw Van Den Heuvel heeft het woord.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel : Ik denk dat we de problematiek kennen. Ik denk ook dat we weten dat er in het decreet over etnisch-culturele minderheden een aantal zaken staan waardoor we de problematiek ook als de onze kunnen beschouwen en er oplossingen voor kunnen zoeken. We moeten echter vooral zoeken naar een manier om andere overheden op hun verantwoordelijkheid te wijzen, zonder daarbij onze taken te verwaarlozen. We moeten hier aanhalen hoe de federale wetgeving de OCMW-steun regelt. Die wordt beperkt tot dringende medische hulp. Daarom kan er nu geen beroep gedaan worden op de OCMW's.

Over een tweede punt dat ik wou aanhalen, werd door mevrouw Van Cleuvenbergen niets gezegd. Momenteel lopen er nogal wat procedures bij de arbeidsrechtbank over wie er moet bijdragen aan de kosten. Waarschijnlijk zullen de OCMW's wel degelijk moeten instaan voor de kosten in een aantal zaken.

Mevrouw de minister, volgens mij is dit een problematiek die we tot de onze moeten rekenen. Ik veronderstel dat u hierin initiatieven zal nemen. Ons standpunt is echter niet dat de Vlaamse Gemeenschap nu een fonds moet oprichten. Het zou volgens mij wel een goed idee zijn als u contact

Van Den Heuvel

opnam met de federale overheid, en zelfs met de lokale overheden of de VVSG's, om initiatieven te nemen waardoor er in een aantal dossiers toch meebetaald kan worden.

De voorzitter : Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Mevrouw de voorzitter, het probleem dat mevrouw Van Cleuvenbergen aanhaalt, is natuurlijk een reëel probleem, hoewel ze alles wel heel breed ziet. Het lijkt op het eerste gezicht misschien evident om zaken samen te gooien als toegang tot welzijns- en gezondheidsvoorzieningen, centra voor geestelijke gezondheidszorg en daklozenwerking. Ik wil toch wijzen op het politieke en beleidsmatige kader waarin we opereren als het gaat om mensen zonder papieren.

Het opvangbeleid voor mensen zonder papieren is een zaak waar we in onze westerse wereld mee leven en waarmee we zullen blijven worden geconfronteerd. In het strategisch plan voor het Vlaams minderhedenbeleid werd in 1996 voor het eerst de opvang van mensen zonder papieren als een duidelijke Vlaamse bevoegdheid aangewezen. Dit beleidsplan werd trouwens verankerd in het Vlaams decreet over de etnisch-culturele minderheden van 28 april 1998. Het was dus de bedoeling van de decreetgever om hier, gezien de verantwoordelijkheid van de federale overheid, een complementaire rol te vervullen. Dat betekent dat het uiteindelijk de federale overheid is die het beleid inzake mensen zonder papieren en asielzoekers stuurt, en dat het Vlaamse opvangbeleid eigenlijk een residuaire bevoegdheid is.

Op dit moment verblijven er in Vlaanderen en Brussel ongeveer 30.000 gedoogde regularisatieaanvragers. Deze mensen hebben momenteel geen papieren, maar wel een bewijs dat ze een regularisatieaanvraag hebben ingediend. Daarnaast verblijven er in Vlaanderen en Brussel allicht ettelijke duizenden, waarschijnlijk verschillende tienduizenden mensen zonder papieren die niet bij de regularisatiecampagne betrokken zijn. Zij kunnen dus zelfs geen papier bovenhalen waaruit blijkt dat ze een regularisatieaanvraag hebben ingediend. Het klopt dat er vooral in de grote steden een duidelijke concentratie van mensen zonder papieren is. Toch worden ook steeds meer kleinere steden met dit fenomeen geconfronteerd.

U weet dat de regularisatieperiode verlengd is tot het einde van dit jaar. We zullen dus ook tot dan moeten wachten vooraleer het duidelijk is wie van

de 30.000 gedoogde regularisatieaanvragers uiteindelijk zullen worden geregulariseerd, en welke het land zullen verlaten of ook in de anonimiteit zullen verdwijnen, zoals vele anderen zonder papieren.

Hoe staat het nu met ons beleid ? In het algemeen welzijnswerk is een van de vele bevoegdheden het opvangen van daklozen. Binnen die werking werden vorig jaar 332 mensen zonder papieren opgevangen, waarvan 68 percent vrouwen met kinderen. Het algemeen welzijnswerk verschaft via zijn reguliere opdracht onderdak en begeleiding aan die doelgroep. De sector wordt echter met die mensen geconfronteerd zonder dat er een soort trekkingsrecht is voor het onderhoud en het dekken van de primaire kosten van deze mensen zonder papieren. U weet dat de federale wetgeving de OCMW-steun beperkt tot de dringende medische hulp. De opvangcentra kunnen dus geen beroep doen op de OCMW's voor de tussenkomst in de verblijfkosten.

Mevrouw Van Den Heuvel had het al over zaken die op dit moment voor de arbeidsrechtbanken lopen. Inmiddels zijn er reeds uitspraken die de OCMW's verplichten om volledige steun te geven aan mensen in de regularisatieprocedure. Ook voor moeders met kinderen zijn er reeds dergelijke uitspraken. Voor het Arbitragehof is momenteel een geschil ingeleid waarbij volledige OCMW-steun wordt gevraagd voor mensen in een regularisatieprocedure. De uitspraak wordt binnenkort verwacht.

Ondertussen is de betaling van de verblijfkosten voor de 332 opgevangen mensen zonder papieren geregeld via een projectsubsidie. Vanaf 1999 werden de verblijfskosten van mensen zonder papieren in tehuizen voor daklozen bijgepast via de projectsubsidie in het kader van het Vlaams decreet over etnisch-culturele minderheden. Het moet echter duidelijk zijn dat het nooit de bedoeling van de decreetgever was dat het decreet over etnisch-culturele minderheden zou instaan voor de verblijfskosten van mensen zonder papieren.

We moeten een complementair beleid voeren ten opzichte van de federale overheid. Het kan niet de bedoeling zijn om zonder enige rem alle mensen in Vlaanderen die geen papieren hebben via het algemeen welzijnswerk toch op een of andere manier op te vangen en in hun kosten en onderhoud te voorzien. Omgekeerd kan het ook niet de bedoeling zijn om de kop in de grond te steken. We weten ook dat er in Vlaanderen een aantal schrijnende gevallen zijn, bijvoorbeeld van moeders met

Vogels

kinderen, waaraan we hulp moeten bieden omwille van onze algemene opdracht inzake welzijnswerk.

Het is een zeer moeilijke oefening op een hele slappe koord : in welke gevallen open je Vlaamse budgetten voor de opvang van mensen zonder papieren en in welke gevallen niet ? Het kan in elk geval niet de bedoeling zijn om systematisch in huisvesting en onderhoud te voorzien voor de enkele tienduizenden die ongetwijfeld op ons grondgebied aanwezig zijn. Op dat vlak moeten we trouwens verwijzen naar de opvangvormen die recent door de federale overheid werden gecreëerd, plaatsen waar mensen die dringende opvang zoeken terecht zouden kunnen.

Dit brengt me bij het laatste punt, iets waar mevrouw Van Den Heuvel ook al naar verwees. Wat wel onze bevoegdheid en onze opdracht is, is te zorgen voor een soort tafel waaraan de verschillende betrokkenen aanwezig zijn. De verschillende betrokkenen zijn uiteraard de federale overheid, maar ook de gemeenten en de OCMW's die we bij monde van het VVSG zullen uitnodigen. We moeten nagaan hoe we een vervolg kunnen bieden op het contract tussen de opvang- en onthaalhuizen van het algemeen welzijnswerk en de OCMW's. Met andere woorden : als bepaalde daklozen die eigenlijk in Limburg ingeschreven zijn terechtkomen in een tehuis voor daklozen in Antwerpen, moet het voor het opvangtehuis in Antwerpen mogelijk zijn de kosten terug te krijgen van het OCMW in Limburg. Dergelijke protocollen bestaan dus. In het verlengde daarvan moeten we proberen de meest schrijnende gevallen mee in dat protocol te betrekken, zodat het algemeen welzijnswerk de opvang kan recupereren van die instantie die in België bevoegd is voor de eerste opvang van personen, en dat is het OCMW. Ik denk niet dat het de bedoeling kan zijn om in deze een parallelle bevoegdheid te geven aan het algemeen welzijnswerk, ook al omdat er een duidelijke link moet zijn met de federale overheid. Die link bestaat wel als het over de OCMW's gaat, niet als het over het algemeen welzijnswerk gaat.

Samenvattend kan ik zeggen dat ik uw bekommernis betreffende de schrijnende toestand van mensen zonder papieren deel. Ik ben het met u eens dat we daar een bevoegdheid in hebben. Het is echter een beetje te simpel om te zeggen dat we nu zomaar voor de opvang moeten zorgen van alle mensen zonder papieren die op dit ogenblik op ons grondgebied verblijven, omdat dat haaks zou staan

op een politiek die door de federale overheid wordt gevoerd.

De voorzitter : Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Mevrouw de minister, ik heb enerzijds begrip voor uw antwoord, maar anderzijds blijft de schrijnende toestand, zoals u zelf zegt, bestaan, want de centra algemeen welzijnswerk blijven hier vanuit hun werkingskosten voor opdraaien.

Ik maak mij geen illusies omtrent het gesprek dat we nog moeten voeren met de federale overheid. We moeten nog over zoveel kwesties spreken met de federale overheid, maar deze kwestie is momenteel voor haar geen prioriteit. De federale overheid zal al blij zijn als ze alles omtrent regularisatie kan opvangen, wat ook weer gevolgen zal hebben.

Er wonen hier inderdaad veel mensen zonder papieren, geregistreerd of niet geregistreerd, maar blijkbaar komen toch niet zoveel van hen zodanig in de problemen dat ze een beroep doen op een centrum algemeen welzijnswerk of op gezondheidszorg. Zij hebben eigen netwerken, sterke solidariteit en hebben vaak een eigen manier van overleven gevonden. Men kan hier niet voor zijn, maar langs de andere kant is het wel comfortabel. Er is sprake van 40.000 mensen, maar dat betekent niet dat wij er zoveel nodig zullen hebben. Het gaat om een beperkt aantal en de vraag komt vanuit de sector algemeen welzijnswerk, maar ik weet dat de bijzondere jeugdbijstand voor niet-begeleide minderjarigen met dezelfde problemen kampt.

We mogen de financiering – want wie gaat dit ooit terugbetalen ? -, maar anderzijds ook de cultuur en de andere aanpak voor het andere basiswerk niet onderschatten. In die zin denk ik dat wij wel iets moeten doen voor de gezondheids- en de welzijnsvoorzieningen in Vlaanderen, die nu financiële problemen hebben omdat ze in feite tegemoet komen aan een van de basisrechten die erkend zijn door de Wereldgezondheidsorganisatie en de Raad van Europa. Wij kunnen dus niet dulden dat zij ervoor opdraaien. Vlaanderen moet zijn verantwoordelijkheid opnemen. Het fonds lijkt mij iets goed, want het kan perfect zaken terugvorderen, maar het blijft duidelijk dat de sterkste partner zaken terugvordert in plaats van dat iedereen naar de arbeidsrechtbank moet gaan.

Het betrekken van alle overheden klinkt altijd mooi, we hebben het daar vanmorgen inzake de psychiatrie nog over gehad, maar dat werkt niet of

Van Cleuvenbergen

alleszins verschrikkelijk traag. U kunt hopen dat het probleem tegen die datum opgelost is, maar ik denk niet dat dit het geval zal zijn, want het is iets universeels en dat zal het ook blijven, daar moeten we ons geen illusies over maken. Dus moeten we uitvoeren wat we zelf in artikel 2 van het decreet van 1998 zeiden, namelijk dat we ook een verantwoordelijkheid hebben ten aanzien van mensen zonder papieren die op ons grondgebied verblijven. Het decreet bepaalde meer specifiek dat de prioritaire beleidsdomeinen waar er een opvangbeleid moet worden gevoerd de sectoren welzijn, gezondheidszorg en onderwijs zijn. Als onderwijs dit opvolgt, moet daarvoor ook in een financiering voorzien zijn, maar dat is uw bevoegdheid niet. Maar als welzijn en gezondheidszorg, die in Vlaanderen wel onder uw bevoegdheid vallen, dit opvolgen, mogen de voorzieningen niet gestraft worden, maar moeten ze kunnen putten uit één of ander fonds.

Ik had toch een concreter stappenplan verwacht op korte termijn. Wat u zegt, mevrouw de minister, is volgens mij een stappenplan op iets langere termijn. Ik heb u niets horen zeggen over het fonds. Nu, ik kende het voorstel van dit fonds ook niet tot vorige week die persconferentie werd gegeven vanuit het Steunpunt Algemeen Welzijnswerk. Ik weet niet of u nog meer gegevens hebt over de haalbaarheid. In de persmap van de ontmoeting van mensen zonder papieren, georganiseerd door algemeen welzijnswerk, zat een voorstel om een fonds op te richten dat tijdelijk inspringt voor de voorzieningen. Dit lijkt mij essentieel, ook als ik denk aan de inhoud van de motie die toch nog altijd van kracht blijft.

De voorzitter : Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Een fonds is natuurlijk een mooi woord, maar iemand moet dat financieren. Ofwel betaal ik dat rechtstreeks, ofwel betaal ik dat via een fonds. Ik vind het een goed idee van het steunpunt, maar het komt op hetzelfde neer.

Het Steunpunt vangt nu 232 mensen op, maar dit is slechts het topje van de ijsberg. De mensen van het Steunpunt zijn het ermee eens dat men dat niet moet uitbreiden en hebben zelfs voorgesteld om enkele centra voor daklozen open te stellen voor de opvang van mensen zonder papieren. Dit ligt echter zeer moeilijk, want de vraag wordt gesteld waarom die mensen daar wel terecht kunnen en anderen niet, en wie er dan gaat bepalen wie ervoor in aanmerking komt.

Het is niet de bedoeling om dit structureel tot opdracht van de Vlaamse overheid te maken. De federale overheid en de OCMW's hebben een verantwoordelijkheid terzake en het zou een al te gemakkelijk antwoord zijn indien Vlaanderen dit allemaal zou overnemen en betalen. Het staat vast dat als men geld in een fonds steekt, men van de rest geen frank meer terugziet. Het fonds is dus iets dat goed klinkt, maar eigenlijk hol is.

We begrijpen dat de 332 mensen die nu opgevangen worden niet van vandaag op morgen aan de deur kunnen worden gezet. Het project dat normaal bedoeld was voor 1999 en 2000 kon worden verlengd omdat in 1999 niet alle middelen waren opgebruikt. Er is nu een vraag bij het Sociaal Impulsfonds om het bestaande project te verlengen. Er wordt steeds advies gevraagd aan de Vlaamse regering met betrekking tot initiatieven die bij het Sociaal Impulsfonds worden ingegeven. Wij zullen deze vraag steunen met de bedoeling binnen het jaar een oplossing te vinden. Na de regularisatieperiode, wanneer duidelijk wordt wie er met papieren blijft, hebben we een jaar tijd om te zien welke politiek de verschillende overheden in dit land met betrekking tot de mensen zonder papieren zullen voeren.

Op korte termijn is er dus een oplossing voor 332 mensen, maar het probleem betreft tienduizenden mensen. Op langere termijn moeten we met de andere overheden overleggen. De idee om vanuit het steunpunt een fonds te creëren heeft slechts zin indien dat fonds gevoed wordt, zodat het op hetzelfde neerkomt.

De voorzitter : Mevrouw Van Den Heuvel heeft het woord.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel : Er bestaat nu ook een samenwerkingsprotocol tussen OCMW's en de centra over de daklozen met papieren. Ik denk dat het effectiever zou zijn te onderzoeken hoe dat protocol kan worden uitgebreid naar mensen zonder papieren. Heel belangrijk in deze problematiek is dat de centra zelf aangeven dat ze niet geneigd zijn om al die mensen binnen te pakken. Ze zeggen dat ze zich er niet voor willen afsluiten en zelf zo'n 10 percent aankunnen, maar dat is het maximum. Dit toont aan dat het zeker niet de bedoeling is dat de centra algemeen welzijnswerk die problematiek naar zich toetrekken.

Met redenen omklede moties

De voorzitter : Door mevrouw Van Cleuvenbergen en door mevrouw Van Den Heuvel werden tot be-

Voorzitter

sluit van deze interpellatie met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Marijke Dillen tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over preventie van HIV-besmetting

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Dillen tot mevrouw Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over preventie van HIV-besmetting.

Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen : Mevrouw de voorzitter, eerst en vooral dank ik u voor uw begrip om deze vraag de vorige keren uit te stellen.

Mevrouw de minister, nu exact één maand geleden zijn de cijfers in verband met het aantal nieuwe seropositieve gevallen voor het laatste semester van 2000 via internet en via de pers bekendgemaakt. Uit deze cijfers, die geregistreerd werden door 8 Belgische aids-referentielaboratoria, blijkt dat er in deze periode 480 nieuwe seropositieve personen gerapporteerd werden. Wij weten uit de bekendgemaakte cijfers dat in 1992 een hoogtepunt bereikt was inzake het aantal besmette gevallen, en dat men sindsdien sprak over 504 nieuwe seropositieve personen. Gelukkig was er nadien elk jaar een neerwaartse trend van het aantal seropositieve gevallen. In 1997 was er een laagterecord van 317 nieuwe besmettingen – voor zover men in een tragisch dossier als dit de term record mag gebruiken. Spijtig genoeg zette zich vanaf 1998 een stijging van het aantal seropositieve gevallen in.

Uit Europese cijfers blijkt dat 60 percent van het aantal geregistreerde aids-patiënten ondertussen is overleden. Ik durf deze cijfers niet naar ons land doortrekken, maar ik vermoed dat we met een gelijkaardig percentage zitten. Sinds 1996 kunnen we gelukkig vaststellen dat het sterftecijfer is gedaald.

Specialisten wijten deze daling aan een verbetering van de medische behandeling. Tegelijkertijd waarschuwen dezelfde specialisten er ook voor dat de daling van het sterftecijfer 'stilaan minder scherp wordt en wellicht niet blijvend zal zijn'.

De cijfers voor het laatste semester van vorig jaar zijn in elk geval alarmerend. De vraag is waarom de cijfers weer stijgen. Ik ben zelf geen specialist, maar ik heb wel de mening van een aantal specialisten in de pers kunnen lezen. Volgens hen is het feit dat de mensen zes jaar na de 'Zet 'm op'-campagne weer minder veilig vrijen een van de belangrijkste oorzaken van de nieuwe stijging van het aantal seropositieven. Begin dit jaar heeft de minister onder de titel 'Veilig genieten' een nieuwe campagne opgezet om de mensen te sensibiliseren om op een veilige wijze te vrijen. Tussen beide campagnes ligt evenwel een periode van meer dan zes jaar. Volgens specialisten is de periode tussen beide campagnes veel te lang.

Een tweede vraag betreft de wijze waarop die campagnes moeten worden gevoerd. Indien we willen weten hoe de verschillende risicogroepen met de idee van 'veilig vrijen' omgaan, moeten we eerst weten over welke groepen het precies gaat. Volgens specialisten is die informatie cruciaal voor de richting die de campagnes moeten uitgaan.

Hoewel ik niet opnieuw over de inhoud van de laatste campagne van de minister wil uitweiden, wil ik toch enkele opmerkingen maken. Ik heb de indruk dat deze campagne zich vooral tot jongeren richt. De campagne is vooral via scholen gebeurd. Bovendien is de gehanteerde terminologie voornamelijk op jongeren toegespitst.

Mijns inziens is het belangrijk om eerst na te gaan of de risicogroepen, waar het aantal aids-gevallen stijgt, absoluut tot de jongeren behoren. Dit zou nader moeten worden onderzocht. Volgens het Wetenschappelijk Instituut voor Volksgezondheid kan men momenteel niet makkelijk nagaan in welke mate de toename van het aantal seropositieven aan risicogedrag te wijten is. Het instituut dringt dan ook aan op bijkomend onderzoek en op bijkomende middelen om dit onderzoek te kunnen voeren.

Mevrouw de minister, ik zou u een aantal zeer concrete vragen willen stellen. Deskundigen dringen aan op regelmatige campagnes. Bovendien willen ze onderzoeken hoe men binnen de verschillende risicogroepen met de idee van 'veilig vrijen' omgaat. Volgens de specialisten is dit zeer belangrijk voor de uitvoering van de voorlichtingscampagnes.

Dillen

Mevrouw de minister, welke initiatieven hebt u genomen om deze noodzakelijke informatie te vergaren? Hebt u ondertussen al onderzoeksopdrachten gegeven? Ik veronderstel dat het nog te vroeg is om over resultaten te kunnen spreken. Het is evenwel zeer belangrijk dat het onderzoek aanvangt. Hebt u, gezien de alarmerende cijfers voor het laatste semester van 2000, besloten om meer en regelmatigere campagnes te voeren?

De voorzitter : Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Mevrouw de voorzitter, ik zou me bij de vraag willen aansluiten en refereer nog even aan de hoorzitting die we in januari 2001, een zestal weken voor de 'Veilig genieten'-campagne, hebben georganiseerd.

Tijdens deze hoorzitting zijn de risicogroepen op basis van een wetenschappelijke studie nauwkeurig omschreven. Ik heb eveneens onthouden dat een zeer gerichte doelgroepencampagne noodzakelijk is. Die campagne zou best door middel van individuele contacten met artsen worden gevoerd.

Mevrouw de minister, ik ben benieuwd of u ondertussen op dit vlak al stappen hebt gezet. Het gaat hier niet om een 'Veilig genieten'-campagne, maar om een 'Veilig vrijen'-campagne. Ik zou graag weten of dit al in concrete actie is omgezet.

De voorzitter : De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers : Mevrouw de voorzitter, naar aanleiding van de Aids Memorial Day heb ik een maand geleden over dit onderwerp een actuele vraag ingediend. Aangezien mevrouw Dillen me voor was en een vraag in uitleg in de commissie had ingediend, werd mijn actuele vraag onontvankelijk verklaard.

Ik zou hier mijn bezorgdheid willen uiten. Elke dag worden twee mensen geconfronteerd met het bericht dat ze besmet zijn met het HIV. Er moet dringend iets gebeuren. Met de 'Veilig genieten'-campagne heeft de minister al een eerste aanzet gegeven voor de groep der 15- en 16-jarigen.

Uit recente cijfers blijkt echter dat de grootste groep geregistreerde geïnfecteerde personen bestaat uit 30- tot 34-jarige mannen en uit 25- tot 29-jarige vrouwen. Dit betekent dat de eerste campagne een verlengstuk dient te krijgen dat zich specifiek richt op deze leeftijdscategorie en op de ver-

schillende, in de hoorzitting al omstandig omschreven, risicogroepen.

Wat de concrete campagnes betreft, moeten we van een ander uitgangspunt vertrekken als in het verleden. De meerderheid der mensen beschouwt het HIV nog steeds als de voorbode van aids, een dodelijke ziekte. De definitie van aids is evenwel aan een herschrijving toe. Het gaat hier immers om een zeer ernstige, overdraagbare aandoening, die enkel met levenslange therapie te behandelen valt.

Men moet voor de verschillende doelgroepen ook verschillende campagnes voeren. Bovendien lijkt het me beter om de campagnes door de doelgroepen en niet voor de doelgroepen te laten uitwerken.

Dat kleine verschil in woordkeuze is niet onbelangrijk om de campagnes te laten slagen. Mijn vragen sluiten aan bij wat de vorige twee sprekers hebben gezegd. Worden doorgedreven en regelmatig terugkerende campagnes overwogen? Indien de minister dergelijk campagnes overweegt, zal ze die dan diversifiëren voor de verschillende doelgroepen? Is de minister bereid campagnes uit te werken in samenspraak met de doelgroepen?

De voorzitter : Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Mevrouw de voorzitter, collega's, de commissieleden weten dat we voor ons aids-preventiebeleid in 1999 een convenant hebben afgesloten met het IPAC dat loopt tot eind van dit jaar. In dat convenant hebben we een aantal resultaatgebieden geformuleerd met betrekking tot onder andere het globale beleid, de sensibilisering, de informatie, de samenwerking en de netwerkontwikkeling. Het IPAC valt ondertussen onder Sensoa.

De werking van het IPAC werd hier reeds uitgebreid toegelicht, en ik denk dat de mensen van het IPAC duidelijk hebben bewezen dat de 81 miljoen frank die zij jaarlijks van de Vlaamse overheid kregen, hen in staat stelde heel veel knowhow te ontwikkelen en concreet gestalte te geven aan het beleid op het terrein. Het IPAC werkte trouwens met onderaannemers zoals het Aidsteam, Pas Op, Payoke, In Petto, The Foundation, de Aidstelefoon, HIV-vereniging Vlaanderen, het Instituut voor Tropische Geneeskunde en andere organisaties.

In 2001 hebben we aan het IPAC gevraagd niet langer te werken met een moederorganisatie die in onderaanneming met een aantal VZW's werkt. We hebben het IPAC gevraagd zich te integreren in

Vogels

een grote VZW, namelijk Sensoa. Wij zullen met Sensoa een nieuw convenant afsluiten voor drie jaar, om over seksuele gezondheid in het algemeen in Vlaanderen een beleid te voeren waarop de verschillende campagnes die regelmatig zullen worden herhaald, kunnen worden gebaseerd. De verdere samensmelting met het CGSO staat bovendien op stapel.

Ter voorbereiding van het nieuwe convenant heeft Sensoa ondertussen een strategisch plan voor preventie en zorg opgesteld. Daarin omschrijft men de nieuwe missie en de nieuwe strategie. Men gaat daarbij uit van de stand van zaken in de gezondheidsproblemen bij jongeren, alloctonen, homomannen, prostitués en druggebruikers. Men blijft ook even stilstaan bij de gedragsdeterminanten van onveilig vrijgedrag bij deze prioritaire doelgroepen. Op basis van deze gegevens bepaalt men actieterreinen en formuleert men doelstellingen. Het strategisch plan kwam tot stand met medewerking van diverse wetenschappers en veldwerkers, wat een degelijke onderbouw van het beleid garandeert.

Voor de doelgroep van de homomannen komt er dit jaar een bevraging over hun seksueel gedrag en hun attitudes. Die bevraging zal gebeuren door de RUG en staat onder de leiding van professor Vincke. De bedoeling is dat hij tegen het einde van 2001 1.000 homomannen heeft ondervraagd en de gegevens daarvan heeft verwerkt. Kennis van de doelgroep is een eerste vereiste om een goede campagne te kunnen voeren. Bij de uitwerking van de campagne zal de doelgroep worden betrokken. We hebben dat trouwens altijd al gedaan.

Een tweede belangrijke doelgroep zijn de Sub-Saharaanse Afrikanen. Ze komen uit landen onder de Sahara waar er een grote HIV-besmetting is, en ze brengen die besmetting mee naar Vlaanderen en België. Ook voor deze groep formuleerde professor Vincke een aantal onderzoeksaanbevelingen. Het Instituut voor Tropische Geneeskunde heeft een budget gereserveerd om deze doelgroep uitgebreid te ondervragen. De bedoeling is te bepalen hoe we die groep beter bij de campagne kunnen betrekken.

Tegen eind juni 2001 zal Sensoa een eerste analyse hebben gemaakt van de recente HIV-cijfers waar-

op de vraagstellers hun gegevens hebben gebaseerd. Die cijfers komen van het WIV Louis Pasteur. De bedoeling is de evolutie in de verschillende doelgroepen en van de wijze van overdracht te evalueren. Het zou best wel eens kunnen dat de toename te wijten is aan nieuwkomers uit bepaalde regio's en dus niet zozeer heeft te maken met onveilig vrijgedrag bij de Vlamingen. Het antwoord zal uiteraard genuanceerder zijn.

Het is de bedoeling verder campagnes te voeren. Sensoa heeft dat hier ook gezegd. Uiteindelijk moeten er twee verschillende soorten campagnes worden gevoerd. Er moeten algemene campagnes zijn die zich tot de volledige bevolking richten en specifieke campagnes die zich tot een specifieke doelgroep richten. Het is van de 'Zet 'm op'-campagne geleden dat er nog een algemene campagne is gevoerd. Bij het maken van de 'Veilig genieten'-campagne hebben we de doelgroep uitgebreid betrokken. Ik heb dat verschillende keren gezegd toen er kritiek kwam op die campagne. Een goede campagne kan niet zonder de doelgroep erbij te betrekken. We zullen dat bij de volgende campagnes dan ook blijven doen. Het geldt dat we in de campagne steken brengt dan veel meer op. Een campagne waarbij de doelgroep niet wordt betrokken, is meestal weggegooid geld.

Wij gaan verder met het systematisch voeren van campagnes die wetenschappelijk worden ondersteund door de resultaten van Sensoa. We zullen enerzijds algemene campagnes voeren en anderzijds specifieke campagnes, gericht op bepaalde doelgroepen. De cijfers die nu zijn bekendgemaakt zeggen nog niets over het succes van de campagne 'Veilig genieten', omdat die dateert van februari en maart 2001, terwijl de cijfers op vorig jaar betrekking hebben.

De voorzitter : Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen : Ik dank de minister voor haar duidelijk antwoord. Ik denk dat iedereen er tevreden mee is. Ik denk dat we dit dossier inhoudelijk opnieuw moeten bespreken als alle resultaten van de studies voorhanden zijn. We kunnen dan op een wetenschappelijke basis verder praten.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jan Roegiers tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over het uitblijven van de voorschotten voor de LOGO's

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Roegiers tot mevrouw Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over het uitblijven van de voorschotten voor de LOGO's .

De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, ik denk dat op twee regio's na de LOGO's overal in Vlaanderen van start zijn gegaan. Sommige zijn nog aan het roderen, andere zijn goed bezig en hebben reeds beleidsplannen die ze uitvoeren.

Artikel 11 van de convenants met de LOGO's bepaalt het volgende : 'Het LOGO ontvangt voor de duur van de overeenkomst bij de aanvang van het werkjaar een voorschot van 50 percent, na 4 maand 40 percent en het saldo na het einde van een werkjaar op basis van een verantwoording van de prestaties van het LOGO en een overzicht van de besteding van de middelen, na goedkeuring door de administratie Gezondheidszorg.'

Voor het werkjaar 2001 hebben diverse LOGO's nog geen voorschotten ontvangen, en dat levert problemen op met bijvoorbeeld de betaling van het personeel. Ik ken ook LOGO's die bij de bank kredieten hebben aangevraagd. Andere initiatieven en verdere engagementen komen op die manier in het gedrang.

Van het LOGO Meetjesland vernam ik dat er een brief van het afdelingshoofd van uw administratie is toegekomen, waarin staat dat de bedragen werden bepaald en dat 90 percent van de bedragen op de rekeningen zal worden overgeschreven. Of dat vandaag al is gebeurd, weet ik niet. Mijn vraag blijft echter dezelfde. Zijn de voorschotten al betaald of wanneer worden ze betaald ? Heeft het uitblijven van de stortingen te maken met een structureel probleem en kan dat volgend jaar worden vermeden ?

De voorzitter : Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Mevrouw de voorzitter, het verheugt me de heer Roegiers te kunnen meedelen dat de laattijdige uitbetaling gelukkig geen structureel probleem is. De LOGO's in Oost-Vlaanderen, meer bepaald de LOGO's Waasland,

Meetjesland, Zuid-Oost-Vlaanderen en Gent, hebben een convenant die gedurende een kalenderjaar loopt. De convenants van andere LOGO's werken nog niet volgens het kalenderjaar. Die convenants lopen dus ergens in het midden van het jaar af. Dat is een erfenis uit het verleden.

Het uitblijven van de uitbetaling is te wijten aan het te lage krediet bij de begrotingsopmaak 2001. Dat heeft te maken met het feit dat de LOGO's aan het opstarten waren toen deze regering aantrad. Niet iedereen was daar even gelukkig mee. Tijdens het eerste jaar zijn er een aantal actoren ter plaatse op de rem gaan staan, en ze hebben verkeerdelijk het gerucht verspreid dat de nieuwe regering de LOGO's niet wou behouden. Als gevolg daarvan waren de kredieten van 2000 overbegroot. Er werden in 2000 dus veel minder LOGO's voor een volledig jaar gefinancierd dan oorspronkelijk verwacht.

Bij het opmaken van de begroting hebben we de minister van Financiën en Begroting er niet van kunnen overtuigen dat in 2001 alle LOGO's effectief zouden opstarten. De administratie heeft niet genoeg documenten kunnen aandragen om dat hard te maken. Men zei dat het budget wel hetzelfde als het jaar ervoor zou zijn, en dat we nu wel zouden toekomen met 114 miljoen frank in plaats van de 134 miljoen frank die we vroegen. Er werd dus 20 miljoen frank geschrapt, met als gevolg dat we in uitbetalingsproblemen gekomen zijn. Tijdens de recentste begrotingscontrole, die onlangs in deze commissie besproken werd, zijn we erin geslaagd aan te tonen dat alle LOGO's ondertussen opgestart zijn en dat we die 134 miljoen echt nodig hadden. Deze commissie heeft die begrotingscontrole gelukkig goedgekeurd, met als gevolg dat er voldoende middelen zullen zijn na de definitieve goedkeuring in plenaire vergadering.

De voorzitter : Waarschijnlijk gebeurt dat volgende week.

Minister Mieke Vogels : Ondertussen hebben we wel geprobeerd om alles budgettair-technisch klaar te maken via interne herschikkingen, zodat wanneer de begrotingscontrole definitief goedgekeurd is, we bijna onmiddellijk die uitbetalingen zullen kunnen doen. Dat hebben we ook gemeld aan LOGO Meetjesland in de brief waar u naar verwijst.

De afhandeling gebeurt als volgt. Een ontwerp van besluit-convenant wordt door de administratie opgemaakt. Voor de bedragen boven de 250.000 frank moet het advies van de inspectie van Financiën in-

Vogels

gewonnen worden. Voor bedragen boven de 6 miljoen frank is ook nog een begrotingsakkoord nodig, en moeten de uitgaven goedgekeurd worden door de Vlaamse regering. Ondertussen werd al 90 percent voorschot gestort op de rekening van LOGO Waasland. LOGO Meetjesland en LOGO Gent zullen begin volgende maand hun voorschotten ontvangen.

Het dossier LOGO Zuid-Oost-Vlaanderen zal, omdat het bedrag hoger is dan 6 miljoen frank, voorgelegd worden aan de Vlaamse regering. Eerst dient er een begrotingsakkoord te worden verkregen. Dat akkoord werd op 4 mei 2001 aangevraagd. Als alle besluiten-convenants getekend zijn, kan worden overgegaan tot de vastlegging en daarna tot het ordonnanceren. De twee schijven van 40 en 50 percent zullen samen geordonnanceerd worden. Dat wil zeggen dat ze in een keer uitbetaald worden.

Door stapsgewijze convenants volgens kalenderjaren te laten verlopen, zal dit probleem zich in de toekomst niet meer voordoen, tenzij er ook dan weer onvoldoende begrotingsruimte zou zijn. Ik denk echter dat die problemen zich niet meer zullen voordoen omdat alle LOGO's nu opgestart zijn, en omdat we bij de begrotingsopmaak van de technische bilateralen de commissieleden er al van hebben kunnen overtuigen dat we die 134 miljoen volgend jaar weer nodig hebben,.

De voorzitter : De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers : Ik dank de minister voor haar antwoord. Ik mag dus noteren dat de twee LOGO's die mij gevraagd hadden hierover een vraag te stellen, namelijk de LOGO's Meetjesland en Gent, begin juli hun 90 percent zullen ontvangen, mits goedkeuring van de begroting volgende week in plenaire vergadering.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Trees Merckx-Van Goeij tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de drugspreventie en de samenwerking met de federale overheid betreffende de drugsnota

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Merckx-Van Goeij tot mevrouw Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de drugspreventie en de samenwerking met de federale overheid betreffende de drugsnota.

Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goeij : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, in januari van dit jaar stelde de federale regering haar drugsnota voor. De boodschap van die nota was dat de overheid een stuk toleranter zou worden ten aanzien van het gebruik van drugs.

Op 6 februari werd tijdens het actualiteitsdebat door de meerderheid van de parlementsleden gevraagd om minstens het ontradringsbeleid, de hulpverlening en de drugspreventie op te voeren. Gestuurd door de minister-president beloofde minister Vogels een maximale ondersteuning van de drugspreventie en de hulpverlening. Federaal minister Aelvoet van haar kant beloofde om hiervoor een budget van 500 miljoen frank uit te trekken.

Omdat verschillende onderdelen van de drugsnota, en zeker het onderdeel preventie, tot de bevoegdheid van de gemeenschappen behoren, werd door een interkabinettenwerkgroep een protocol van samenwerking voorbereid. Ik heb hierover al een vraag om uitleg gesteld in deze commissie. Ik vroeg toen ook om een exemplaar van de nota en de stand van zaken, maar eigenlijk weet ik vandaag nog steeds niet hoe ver men hiermee staat. Ik veronderstel dat de tekst van het protocol wel afgevoerd zal zijn. Ik zou graag kennis nemen van die ontwerp-tekst. Dit protocol zal op een bepaald moment sowieso toch ter goedkeuring aan ons voorgelegd worden.

Merckx-Van Goey

Mevrouw de minister, op een vroegere vraag of u op de hoogte was van wat er met dat budget van 500 miljoen frank zou gebeuren, antwoordde u negatief. U maakte wel duidelijk dat er zeker overleg zou worden gepleegd over de aanwending van dat budget. Toen duidelijk bleek dat minister Aelvoet dat budget vooral wou besteden aan hulpverlening, en dat ook minister Verwilghen een stuk zou opeisen voor het justitiële gedeelte, rees bij ons de vraag of de Vlaamse regering dan wel zelf zou instaan voor de uitbouw van de preventie. U voegde eraan toe dat het de taak van de VAD was om voor de preventie te zorgen, en dat u het protocol met de VAD verder zou zetten.

Op de vraag of er naast de VAD nog andere initiatieven zouden worden genomen, gaf u geen concreet antwoord. De VAD was het instrument voor preventie, en die zouden het moeten stellen met de middelen die voorzien waren in dat protocol. Nu blijft er toch onduidelijkheid over de plannen van drugspreventie van de Vlaamse regering, en over uw inspraak in de plannen van de federale regering. Daarnaast kunnen we vaststellen dat de situatie van de drugspreventie in de praktijk toch steeds problematischer lijkt te worden.

Het budget van de VAD is ondanks al deze wijzigingen die zich aandienen nog steeds hetzelfde gebleven, terwijl de vraag vanuit diverse sectoren toch enorm groeit. Het aanbod kan al lang niet meer aan de vraag voldoen. Bovendien wordt de onzekerheid bij de VAD nog vergroot doordat verschillende preventiecontracten, waarmee ze ook middelen kreeg, slechts voor 6 maanden verlengd werden. Dat zorgde voor onzekerheid bij de medewerkers, die daarom ander werk zochten en zorgden voor een groot verlies van opgebouwde knowhow en netwerking. Het is in de huidige situatie van de arbeidsmarkt zeer moeilijk om voor zo'n onzekere job competente mensen blijvend aan te trekken. Kortom, het aanbod van de drugpreventie verkeert in een neergaande spiraal, wat uiteraard de motivatie van de nog overblijvende preventiewerkers niet ten goede komt.

Als klap op de vuurpijl schrapt de federale regering plots op 4 mei de preventiecontracten van 29 gemeenten, waaronder 17 Vlaamse. Voor Vlaanderen komt dat voor die gemeenten samen neer op een verlies van 61 miljoen frank. In plaats van die 17 geschrapt, komen er slechts 7 bij. Niet alleen die schrapping is schokkend, maar ook de manier waarop de federale overheid de gemeenten liet vallen. Uit de antwoorden in de Kamer blijkt bijvoor-

beeld dat er op geen enkele manier rekening werd gehouden met de evaluaties van de preventiecontracten. Er zijn gemeenten die ongunstig geëvalueerd werden en zelfs nog middelen bij kregen, terwijl andere gemeenten met een gunstige evaluatie die net een beleidsvisie hadden uitgewerkt, geschrapt werden. In Vlaams-Brabant verliezen Tienen, Aarschot en Halle hun preventiecontract en verovert Zaventem een nieuwe plaats op de lijst. Hoe kan zoiets en welke criteria werden bij deze beoordeling gehanteerd ?

Het is verwonderlijk dat de Vlaamse regering, ook uw partijgenoten evenals mensen van de VLD, daarmee heeft ingestemd. De gemeenten reageerden fel en lieten weten dat ze met zo'n schoonmaakoperatie echt niet gediend waren. Kan worden aanvaard dat middelen die ter beschikking staan van de gemeenten met betrekking tot drugspreventie abrupt worden afgebouwd, net op het moment dat men die preventie belangrijk vindt ? Deze middelen worden plots stopgezet, zonder overgangsfase of uitdoving. We moeten tot onze ontgoocheling vaststellen dat de drugspreventie, ondanks de beloften in januari en februari, er blijkbaar nog nooit zo slecht aan toe is geweest. Opgebouwde knowhow wordt gewoon weggegooid, uitgebreide preventienetwerken dreigen te worden ontmanteld – wat toch wel heel pijnlijk is -, preventiewerkers worden in grootse onzekerheid gelaten over hun toekomst, goede initiatieven worden met twijfelachtige criteria van de geldkraan afgesneden.

Uiteraard heeft de federale minister van Binnenlandse Zaken deze beslissing samen met de federale regering genomen. Wat markant is als men de documenten van de Kamer daarover naleest, is dat de minister zich verweerde door letterlijk te zeggen : “d'autres niveaux de pouvoir, tel que la région, pourraient prendre a leur compte certains projets que le ministre de l'Intérieur ne financerait plus”. Hij heeft het nog krasser gezegd, maar dat is misschien iets voor de repliek straks.

Mevrouw de minister, ik heb voor u de volgende vragen. Ten eerste, worden alle beslissingen die de federale regering neemt omtrent de contracten inzake drugspreventie, genomen in overleg met de Vlaamse regering ? Zo ja, was u er dan van op de hoogte dat federaal minister Duquesne in 17 Vlaamse gemeenten de preventiecontracten zal schrappen ? Hebt u inderdaad afgesproken om de financiering die minister Duquesne afstoot, op u te nemen ? Dat is immers wat hij beweert.

Merckx-Van Goey

Ten tweede, is het protocol voor de samenwerking ondertussen afgerond ? Zo ja, wanneer zullen we in het Vlaams Parlement daar de tekst van ontvangen ? Ten derde, welk deel van het budget van 500 miljoen frank zal er concreet voor drugspreventie worden toegewezen ? Waar zal dat concreet aan worden besteed ? Hebt u inspraak in de aanwending van deze middelen ? Hebt u dus inspraak in wat de federale overheid aan preventie besteedt ?

Ten vierde, welke initiatieven neemt u om de VAD meer toekomstzekerheid en armslag te bieden ? Ten vijfde, zult u nog andere initiatieven nemen om aan drugspreventie te doen ? Ten zesde, wat is het extra budget dat u op korte termijn voor drugspreventie zult vrijmaken ?

De voorzitter : Mevrouw De Gryze heeft het woord.

Mevrouw Niki De Gryze : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik deel de bezorgdheid van mevrouw Merckx.

Ik wil iets dieper ingaan op het aspect van het op korte termijn vrijmaken van geld voor drugspreventie. Ik vind dat men niet moet wachten tot het moment dat de drugsnota wordt goedgekeurd. Die nota werd in januari voorgesteld. De jongeren hebben het verkeerde signaal gehad dat drugsgebruik nu mag. Mensen die op scholen aan preventie doen, hebben dat de daaropvolgende dagen en weken van veel jongeren gehoord.

In de maand mei is er dan eindelijk een brochure gekomen. Ik heb die echter nog niet gezien. Hoe dan ook, de preventie moet veel sneller te werk gaan. Men moet dus niet wachten op de goedkeuring van de drugsnota. De mentaliteit van bepaalde jongeren is immers in januari al veranderd. Ze denken dat alles nu allemaal mag.

Rekening houdend met dit alles vraag ik dan ook dat er echt op zeer korte termijn wordt gedacht aan een budget voor preventie.

De voorzitter : We zijn natuurlijk allemaal enigszins geschrokken van wat er met die preventiecontracten gebeurd is. Aangezien het om een federale bevoegdheid gaat, hebben wij daar gewoon maar kennis van kunnen nemen.

Specifiek voor mijn eigen regio, vind ik bepaalde zaken echt wel spijtig. Er is heel wat knowhow ver-

loren gegaan. Zoals reeds ten overvloede gezegd, is dat een federale verantwoordelijkheid. We zijn het er allemaal over eens dat preventie zeer belangrijk wordt in het nieuwe drugsbeleid. De vraag is dan natuurlijk wat er op Vlaams niveau nog allemaal te gebeuren staat.

Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Mevrouw de voorzitter, vooraleer ik mijn antwoord geef, wil ik eerst ter verduidelijking een aantal zaken zeggen ten aanzien van mevrouw Merckx en de ingediende nota.

De federale beleidsnota had zeker niet als kernboodschap of als doel een grotere tolerantie te creëren tegenover het drugsgebruik. In de beleidsnota wordt het doel als volgt omschreven : 'Deze beleidsnota past in een normaliseringsbeleid gericht op rationele risicobeheersing. Het beleid van de federale regering zal zowel inwerken op het aanbod als op de vraag. Belangrijkste doelen zijn een daling van het aantal afhankelijke burgers, een daling van de fysische en psychisch-sociale schade die drugsmisbruik kan veroorzaken en een daling van de negatieve gevolgen van het drugsfenomeen, waaronder de maatschappelijke overlast.' Ik wil hier duidelijk stellen dat de federale drugsnota in een breder kader moeten worden gezien dan nu in het algemeen gebeurt.

Mevrouw Merckx, in uw vraag om uitleg beweert u dat een aantal VAD-medewerkers onzeker zijn omdat hun tewerkstelling slechts voor 6 maanden wordt vermeld. Ik wil duidelijk stellen dat daar hoegenaamd geen sprake van is.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey : Die opmerking geldt voor de gemeenten die het personeel dat ze in functie van hun preventiecontract met de federale overheid konden aanwerven, naar een CAD of naar de VAD hebben gedetacheerd. Vooral in Limburg hebben bepaalde gemeenten hun middelen op die manier samengevoegd. Dit betekent dat nu een leemte op het provinciale niveau zou kunnen ontstaan.

Hoewel ik het misschien niet duidelijk heb geformuleerd, is dat wel degelijk wat ik bedoelde. Ik heb niet beweerd dat er in het protocol iets gezegd is over een termijn van 6 maanden binnen de VAD. Het gaat hier om medewerkers op subregionaal niveau.

Minister Mieke Vogels : Het gaat hier eigenlijk niet om VAD-medewerkers. Ik heb in elk geval geen VAD-medewerkers hun vooropzeg gegeven.)

Vogels

De federale en de Vlaamse regering plegen overleg als het om materies met gedeelde bevoegdheden gaat. De globale drugsproblematiek is een aandachtspunt voor het beleid dat zowel onder de Vlaamse als onder de federale bevoegdheid valt.

Het drugspreventiebeleid wordt in algemene beleidslijnen gekaderd. Die beleidslijnen worden uitgetekend op basis van overleg tussen beide partijen. De resultaten van dit overleg komen in een protocol of in samenwerkingsakkoorden terecht. Ik zal hier straks nog even op terugkomen.

Over specifieke deelpunten wordt overleg gepleegd indien dit voor de kwaliteit van het beleid een meerwaarde kan betekenen. Als het autonome bevoegdheden van de gemeenschappen of van de federale overheid betreft, moeten we een wederzijds respect bewaren.

Indien Vlaanderen het beleid inzake de subsidiëring van een aantal initiatieven wil heroriënteren, zullen we geen inmenging van de federale overheid tolereren. Dit geldt ook voor de toewijzing van de veiligheidscontracten of voor de hervorming van de veiligheidscontracten. Hoewel ik hier persoonlijk niet gelukkig mee ben, kan ik me hier vanuit mijn Vlaamse bevoegdheden niet in mengen. Het gaat hier om een autonome federale bevoegdheid. Het is in dit land nu eenmaal de geplogenheid om de regeringen een eigen beleid te laten voeren.

Ik heb bij de federale overheid informatie ingewonnen. Mij werd meegedeeld dat de herverdeling van de middelen voor de gemeenten met preventiecontracten en drugscontracten op basis van objectieve criteria is gebeurd. De federale overheid heeft zich hierbij niet op een lager budget gebaseerd, ze heeft het budget gewoonweg niet gewijzigd.

De federale ministerraad heeft de herverdeling op 4 mei 2001 goedgekeurd. Hierbij is gebleken dat een aantal positief geëvalueerde projecten uit de boot zullen vallen. Er is een bijkomend budget van 500 miljoen frank in het vooruitzicht gesteld om het beleid ten gevolge van de drugsnota te ondersteunen. De federale werkgroep Drugs moet hieromtrent een voorstel formuleren. Op de tafel van die werkgroep bevinden zich de positief geëvalueerde drugsprojecten van een aantal gemeenten. Samen vertegenwoordigen die projecten een totaal budget van 21,2 miljoen frank. Ik heb vernomen dat men momenteel overweegt om die projecten

via het bijkomende budget van 500 miljoen frank te verlengen.

Ik wil hier ook nog even ingaan op het protocol voor de samenwerking tussen de federale overheid en de gemeenschappen. Een van de fundamenteën van de federale drugsnota is het oprichten van een cel Drugsbeleid. Deze cel moet voor een meer geïntegreerd beleid inzake drugsbestrijding zorgen.

In een eerste fase moest een samenwerkingsprotocol worden ondertekend. Door middel van dit protocol hebben de acht Belgische ministers met bevoegdheden op het terrein van de volksgezondheid zich geëngageerd om de verschillende aspecten van het gezondheidsbeleid inzake drugs beter op elkaar af te stemmen.

De definitieve versie van dit samenwerkingsprotocol tot oprichting van een cel Gezondheidsbeleid Drugs is ondertekend op de interministeriële conferentie van 30 mei 2001. Zodra ik het verslag ontvang, zal ik de leden van deze commissie een exemplaar van de protocoltekst bezorgen. Aangezien er tijdens de zitting nog een aantal wijzigingen zijn aangebracht, moet ik hiervoor evenwel op het officiële verslag wachten.

Momenteel bevinden we ons in de tweede fase. Er wordt nu gewerkt aan een samenwerkingsakkoord ter oprichting van de meer omvattende cel Drugs. Naast de ministers die bevoegd zijn voor gezondheid zullen hierin ook de andere ministers met bevoegdheden inzake drugsbeleid worden vertegenwoordigd. In totaal gaat het hier om 21 ministers. Het is de bedoeling om dit samenwerkingsakkoord tegen het einde van 2002 ter goedkeuring voor te leggen aan het Vlaams Parlement en aan de Vlaamse regering.

Die 21 ministers zijn niet enkel bevoegd voor gezondheid, het betreft hier ook de ministers van Binnenlandse Aangelegenheden, van Onderwijs, enzovoort.

Wat de concrete besteding van het budget van 500 miljoen frank voor drugspreventie betreft, verwijs ik naar mijn stelling van daarnet. We moeten de autonomie van de verschillende regeringen respecteren.

Vermits het hier om preventiemiddelen gaat, heeft de Vlaamse regering destijds gevraagd om een deel van dit bedrag naar de gemeenschappen over te hevelen. Ondertussen is duidelijk geworden dat dit geld federaal geld zal blijven. Het zal worden besteed aan federale preventie- en verzorgingsinitia-

Vogels

tieven. De criminaliteitspreventie is een federale bevoegdheid. Dit betekent dat de federale overheid ook een preventieve bevoegdheid heeft.

De federale werkgroep Drugs buigt zich momenteel over de aanwending van die 500 miljoen frank. Ik heb vernomen dat de werkgroep nog voor het zomerreces een voorstel zal voorleggen aan de federale ministerraad.

Er is me ook gevraagd of er op het vlak van de drugspreventie nog andere initiatieven komen. Een van de reeds genomen initiatieven is de oprichting van een werkgroep bestaande uit verschillende preventiewerkers. Deze werkgroep is belast met de voorbereiding van een Vlaamse drugsnota.

Wat dit betreft, bevinden we ons momenteel in de ontwerpfasen. De werkgroep formuleert een aantal prioritaire beleidspunten in de sectoren onderwijs, vrije tijd en arbeid en in de ondersteuningsstructuren vorming, conceptontwikkeling, sensibilisering, vroege interventie en hulpverlening. Een ontwerpversie van de Vlaamse drugsnota is reeds met mijn medewerkers besproken. Op basis van deze bespreking zal de tekst wordt herwerkt. Het is de bedoeling om in het najaar een definitieve versie voor te kunnen leggen.

Ik wil hier nogmaals benadrukken dat drugspreventie bij uitstek een inclusief beleid is. Dit is trouwens ten overvloede gebleken tijdens het parlementair debat. Men kan dit beleid terugvinden in het onderwijs, in de sport, in de vrije tijd, in de arbeid, enzovoorts. Bijgevolg is de VAD niet de enige betrokken instelling. De VAD kan de sectoren ondersteunen, maar kan niet in hun plaats treden.

Wat de budgetten betreft, kan men gedeeltelijk een beroep doen op de bestaande middelen. Men kan tevens werken binnen de bestaande structuren in de reeds genoemde sectoren. Het voeren van een inclusief beleid komt neer op het gezamenlijk inzetten van bestaande structuren en bevoegdheden om een groter effect te sorteren. Een betere preventie behoeft niet steeds meer middelen. Vaak is het een vraag van coördinatie en van gelijktijdige samenwerking ten aanzien van eenzelfde doelgroep.

Ik kan op dit ogenblik moeilijk zeggen hoeveel extra geld van de Vlaamse Gemeenschap naar het drugsbeleid zal gaan. Bij de begrotingsbesprekingen voor het volgende jaar zullen we daar nog verder kunnen op ingaan. Ik overweeg op dit ogenblik

trouwens om sommige middelen te heroriënteren en bijkomende middelen in te zetten voor het basispreventiewerk. Ik wil echter niet vooruitlopen op het begrotingsdebat waar het Vlaams Parlement het laatste woord in heeft.

De voorzitter : Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey : Ik ga akkoord met de minister dat de problematiek een bij uitstek inclusief beleid veronderstelt. Ik denk en hoop dat alles wat sneller kan verlopen. Was de cel Drugs er al geweest, dan had het overleg daarin kunnen plaatsvinden.

Als we de criteria voor het schrappen en het bijvoegen van contracten doornemen, dan stellen we vast dat de criminaliteitscijfers een rol hebben gespeeld. Men vindt blijkbaar niet alles criminaliteit. Men vindt blijkbaar alleen de aangegeven criminaliteit 'echte' criminaliteit. De criminaliteit die is gerelateerd aan drugs, wordt meestal na onderzoek vastgesteld en wordt dus niet opgenomen in die criminaliteitscijfers. Misschien is dat wel goed. Dat was misschien ook de bedoeling van de heroriëntering van het beleid.

Het is toch jammer dat vooral de drugspreventie het slachtoffer is geworden van een slechte inschatting van de criminaliteitscijfers. Dat verklaart waarschijnlijk ook waarom Tienen en Aarschot eruit zijn gevallen en Zaventem en Knokke-Heist er plots wel bij zijn. Misschien zijn daar meer vermogensdelicten en inbraken. Dat heeft misschien erg meegespeeld bij de evaluatie.

De minister van Binnenlandse Zaken zegt dat hij een en ander niet meer financiert, maar er zijn al gesprekken gestart in de Hoge Raad voor Preventie en Criminaliteit. Over dat Vast Secretariaat voor Preventie van Binnenlandse Zaken zegt hij : '... que je viens de réactiver.' Hij zegt ook : 'Il est envisagé de manière très positive par certaines régions de prendre des mesures de ce type.' Hij suggereert en pronostikeert dat de gemeenschappen dat zomaar zouden overnemen. Eigenlijk is dat een verkeerde interpretatie van preventie. Ik denk dat het federaal niveau een verkeerd signaal geeft.

De 500 miljoen frank waren bijkomende middelen voor het betalen van alle preventie-, veiligheids- en samenlevingscontracten. Van die 500 miljoen die dienen om iets te betalen dat goed is, moet dat vooraf worden genomen. Als het zou kunnen lukken, neem ik aan dat dit voor de drugspreventie een eerste stap zou kunnen zijn in het behouden en het bewaren van knowhow.

Merckx-Van Goey

Mevrouw de minister, dit is niets om op lange termijn vol te houden. Wij zullen sowieso binnen ons eigen budget voor drugspreventie onze verantwoordelijkheid moeten opnemen. We kunnen daar nog lang verder over praten, maar het is een treurig incident.

De voorzitter : Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Het drugsdebat is een zeer gevoelig debat. De cel Drugs werd het eerst aangekondigd 10 jaar geleden. Men is er nooit in geslaagd die intergouvernementele cel op te richten. Ik vind het een hele prestatie dat die 8 ministers

van Volksgezondheid het protocol hebben ondertekend. Dat is niet niks.

Het is nu de bedoeling tegen het einde van het volgende jaar alle anderen erbij te betrekken. Het gaat traag, maar het gaat sneller dan 10 jaar geleden.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 15.41 uur.*
